

Motion till riksdagen 2020/21:1895

av **Hanna Westerén (S)**

Gotländsk reservhamn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för att genom en reservhamn säkra Gotlands grundläggande försörjning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Visby hamn är idag den enda hamn som kan användas för färjetrafiken till och från Gotland. När Gotlandsfärjorna på grund av oväder inte kan lägga till i hamnen finns inget alternativ. En fartygsolycka eller ett oljeutsläpp skulle få stora konsekvenser för Gotlands tillgänglighet. Utan Visby hamn omöjliggörs transport av fordon, gods och resenärer i båda riktningar. Avsaknaden av en reservhamn för färjetrafiken medför att om något skulle inträffa i Visby hamn finns idag ingen annan hamn på Gotland där dagens färjor kan angöra för att lasta och lossa. Ett utsläpp vid oljekajen eller ett haveri i hamninloppet stänger hamnen under flera dygn, vilket till exempel skapar omfattande problem för mängder av företag som är beroende av dagliga varuleveranser.

Fungerande flyg- och färjetransporter är avgörande för Gotlands förmåga att motstå allvarliga störningar i samhällets funktionalitet. Det kan handla om möjligheter att genomföra transport av sjukvårdspatienter och medicinska prover på ett effektivt sätt, men också att långsiktigt säkra in- och utförsel av varor och materiel för civilsamhälle och totalförsvaret. I fråga om livsmedelsförsörjning fungerar Gotland i tre dygn, sedan blir det snabbt kritiskt. En reservhamn på Gotland är en förutsättning för att säkra den nödvändiga försörjningen till och från ön i ett läge när Visby hamn av någon anledning inte kan användas. Sett ur ett krisberedskapsperspektiv är detta av stor vikt för öns samlade totalförsvarsförmåga.

2020 lämnade Länsstyrelsen på Gotland rapporten ”Reservhamn Gotland” till Trafikverket. Rapporten som tagits fram i samband med Region Gotland, Försvarsmakten, Rederi AB Gotland samt Trafikverket pekade ut Kappelshamn som det lämpligaste alternativet.

Investeringar i form av klack eller muddring vore dock av nöden för att någon av de befintliga gotländska hamnarna skulle kunna komma i fråga som reservhamn. Något aktuellt avtal om reservhamn föreligger inte.

Den gotländska befolkningen liksom det gotländska näringslivet måste kunna lita till att trafiken fungerar oavsett väder eller andra omständigheter. Det finns sedan tidigare såväl från riksdagen som från regeringen uttalat att staten har ett ansvar för att det finns fungerande transporter i hela landet och i detta skall inte Gotland ges sämre förutsättningar än övriga landet.

Det är inte långsiktigt hållbart att Gotland står utan reservhamn. En fungerande lösning engagerar rimligen alla med intresse i att Sverige hänger ihop och i alla delar är tillgängligt. Tillgång till gotländsk reservhamn är också en fråga av vikt för ett fungerande svenskt totalförsvaret. Sett till det säkerhetspolitiska läget och pågående upprustning av försvaret på Gotland, är det inte oviktigt ur beredskapssynpunkt att Gotland kan fungera även i händelse av allvarlig incident i Visby hamn.

Med detta bör det ligga i statens intresse att det på Gotland finns en väl fungerande reservhamn i det fall Visby hamn sätts ur funktion.

Hanna Westerén (S)